

Besluit van de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken van 10 mei 2011, nr. DJZ/BR-0457/11, tot vaststelling van beleidsregels en een subsidieplafond voor subsidiëring op grond van de Subsidieregeling Ministerie van Buitenlandse Zaken 2006, Funding Leadership and Opportunities for Women (FLOW)

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,

Gelet op artikel 6 van het Subsidiebesluit Ministerie van Buitenlandse Zaken,¹

Gelet op artikel 4.8 van de Subsidieregeling Ministerie van Buitenlandse Zaken 2006;²

Besluit:

Artikel 1

Voor subsidieverlening op grond van artikel 4.8 van de Subsidieregeling Ministerie van Buitenlandse Zaken 2006 met het oog op de financiering van activiteiten op het gebied van de gelijke rechten en kansen van vrouwen en meisjes die strekken tot structurele armoedebestrijding gelden de als bijlage bij dit besluit gevoegde beleidsregels.

Artikel 2

Voor subsidieverlening in het kader van Funding Leadership and Opportunities for Women geldt voor de periode 1 januari 2012 tot en met 31 december 2015 een subsidieplafond van € 70 miljoen.

Artikel 3

1. Aanvragen voor een subsidie in het kader van Funding Leadership and Opportunities for Women worden ingediend vanaf het moment van inwerkingtreding van dit besluit tot en met 29 juli 2011.
2. Aanvragen worden ingediend aan de hand van het daartoe door de Staatssecretaris vastgestelde aanvraagformulier en voorzien van de op het aanvraagformulier gevraagde bescheiden.³

Artikel 4

De verdeling van het subsidieplafond vindt plaats op grond van een beoordeling overeenkomstig de maatstaven die in de bijlage bij dit besluit zijn neergelegd, met dien verstande dat uit alle aanvragen die voldoen aan de maatstaven de aanvragen die het beste voldoen aan die maatstaven het eerst voor subsidieverlening in aanmerking komen, binnen het raam van een evenwichtige spreiding als bedoeld in artikel 8, derde lid, sub d, van het Subsidiebesluit Ministerie van Buitenlandse Zaken.

¹ Stb. 2005, 137.

² Stcrt. 2005, 251.

³ Het aanvraagformulier is geplaatst op <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/subsidies-voor-ontwikkelingssamenwerking-en-europa/subsidies-maatschappelijke-organisaties>.

Artikel 5

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het geplaatst wordt en vervalt met ingang van 1 januari 2016 met dien verstande dat het van toepassing blijft op subsidies die voor die datum zijn verleend.

Dit besluit zal met de bijlage, uitgezonderd de annexen, in de Staatscourant worden geplaatst. De annexen bij de bijlage zullen op internet, <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/subsidies-voor-ontwikkelingssamenwerking-en-europa/subsidies-maatschappelijke-organisaties> worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
namens deze,
de Directeur-Generaal Internationale Samenwerking,

J.M.G. Brandt

Bijlage

1. Inleiding

Funding Leadership and Opportunities for Women (FLOW) is een nieuw fonds van het Ministerie van Buitenlandse Zaken ten behoeve van de verbetering van de positie van vrouwen en meisjes. Ondanks afspraken wereldwijd over de rechten, kansen en veiligheid van vrouwen en meisjes, is de vooruitgang op dit terrein gering en is er op veel plaatsen nog steeds sprake van sekseongelijkheid. Dit is zowel vanuit een menselijk als vanuit een economisch- en stabiliteitsoogpunt ongewenst.

Studies geven aan dat er de laatste jaren minder geld beschikbaar is gekomen voor organisaties die zich inzetten om de gelijke rechten en kansen van vrouwen en meisjes te bevorderen. Dit soort organisaties en initiatieven zijn tegelijk van groot belang om gendergelijkheid dichterbij te brengen. Zij vervullen een 'luis in de pels' functie en stellen ongelijkheid en onrechtvaardigheid, waar vrouwen dagelijks mee te maken krijgen, aan de kaak. Het gaat immers om sociaal-culturele, economische en politieke veranderingsprocessen die niet alleen via de inzet van de overheid aan de bevolking kunnen worden overgebracht, maar die ook van binnenuit de maatschappij moeten komen. Daarnaast is aangetoond dat investeringen in vrouwen een positief effect hebben op economische groei, veiligheid en politieke stabiliteit⁴: "smart economics", "smart security" en "smart politics". Daar draagt FLOW aan bij.

In 2008 is de voorloper van FLOW opgericht, het MDG3 fonds. Dit fonds heeft € 70 miljoen euro geïnvesteerd om gelijke rechten en kansen voor vrouwen en meisjes te bevorderen (2008-2011). Deze financiële injectie was een belangrijke bijdrage om de kloof tussen de maatschappelijke positie van mannen en vrouwen te verkleinen. In de eerste fase ontving het fonds 454 voorstellen waarvan er 45 zijn gehonoreerd. Deze 45 projecten hebben zichtbare resultaten behaald op het gebied van eigendoms- en erfrecht voor vrouwen, bevordering van werkgelegenheid en betere kansen op de arbeidsmarkt, deelname aan politiek en bestuur en de aanpak van geweld tegen vrouwen. Sinds de start heeft het MDG3 fonds een belangrijke en katalyserende werking op het versterken van de positie van vrouwen en voldoet daarmee aan een grote behoefte. Dat wordt internationaal erkend. De belangstelling voor en de bekendheid van dit initiatief is alleen maar toegenomen.

⁴ When a girl in the developing world receives seven or more years of education, she marries four years later and has 2.2 fewer children. (United Nations Population Fund, *State of World Population 1990*). When women and girls earn income, they reinvest 90 percent of it into their families, as compared to only 30 to 40 percent for a man. (Phil Borges, with foreword by Madeleine Albright, *Women Empowered: Inspiring Change in the Emerging World* [New York: Rizzoli, 2007], 13.)

De vraag naar financiering voor degelijke projecten ten behoeve van gendergelijkheid blijft bestaan. Een nieuwe impuls blijkt noodzakelijk om een volgende stap te zetten om zo de ongelijkheid, waar vrouwen en meisjes mee geconfronteerd worden, verder tegen te gaan.

Continuering van dit beleid door middel van het installeren van FLOW met € 70 miljoen gedurende de periode van 2012-2015 is een logische stap.

1.1 Beleidsintensiveringen en landenprofielen

De Focusbrief Ontwikkelingssamenwerking van 18 maart 2011 bevat de beleidsvoornemens van de regering voor Ontwikkelingssamenwerking⁵. Op basis van een analyse van de snel veranderende omstandigheden in de wereld die vanzelfsprekend ook gevolgen hebben voor ontwikkelingssamenwerking, worden in deze beleidsbrief vier thematische speerpunten voor de bilaterale ontwikkelingssamenwerking benoemd:

1. Water
2. Voedselzekerheid
3. Veiligheid en rechtsorde
4. Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR)

Binnen deze speerpunten is gender een belangrijk dwarsdoorsnijdend thema. Daarnaast heeft de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken in bovengenoemde Focusbrief het aantal partnerlanden waar Nederland een ontwikkelingsrelatie mee onderhoudt, verminderd van 33 naar 15, ingedeeld naar drie landenprofielen⁶. Voor een overzicht van de landen die onder de specifieke profielen vallen, wordt verwezen naar annex I: Landenlijsten.

Het buitenlands beleid van de minister van Buitenlandse Zaken richt zich op het bevorderen van veiligheid, welvaart en mensenrechten. Dit sluit aan bij het streven van de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken in het kader van Ontwikkelingssamenwerking naar een sterkere economische ontwikkeling als sleutel voor economische groei. Tevens vormen vrouwenrechten een belangrijk aandeel van mensenrechten wereldwijd.

⁵ Kamerstukken II 2010/11, 32605, nr. 2

⁶ Profiel I landen: versneld realiseren van millennium ontwikkelingsdoelen staat centraal. De landen zijn overwegend politiek stabiel, beschikken in meer of mindere mate over gevestigde instituties, maar hebben met hardnekkige en grootschalige armoede te maken.

Profiel II landen: het zwaartepunt in deze landen is de fragiliteit, ongelijkheid en conflictgevoeligheid. Deze landen kampen met een dominant veiligheidsprobleem.

Profiel III landen: met deze landen onderhoudt Nederland een 'brede relatie'. Zij hebben vooruitgang geboekt met millennium ontwikkelingsdoelen en pakken armoedebestrijding zelfstandig aan.

2. Beleidsuitgangspunten van FLOW:

Nederland vervult sinds de jaren '80 internationaal een voortrekkersrol en heeft aanzien op het terrein van emancipatie. In diverse internationale statistieken heeft Nederland een topositie op het terrein van emancipatie. Nederlandse internationale initiatieven op het terrein van gelijke rechten en kansen voor vrouwen en meisjes kunnen rekenen op een groot nationaal en internationaal draagvlak.

Er is internationale consensus dat er een nauwe relatie bestaat tussen de effectiviteit van sociaal, economisch- en veiligheidsbeleid en de mate waarin vrouwen betrokken zijn bij de beleidsontwikkeling en er bij de beleidsontwikkeling rekening wordt gehouden met de effecten van het beleid op de positie van vrouwen en meisjes. Het streven naar gendergelijkheid is 'smart economics', 'smart politics' en 'smart security'. De samenleving als geheel, ook op mondiale schaal wordt er veiliger, stabiel en welvarender door⁷. Gendergelijkheid heeft een brede impact en dient ook het Nederlands belang. Het is bovendien rechtvaardig wanneer vrouwen niet worden gediscrimineerd, maar hun rechten worden gerespecteerd en zij gelijke kansen krijgen.

De Nederlandse regering wil zich internationaal blijven inzetten voor vrijheid, gelijke rechten en kansen voor iedereen ongeacht seksuele geaardheid, geloofsovertuiging, ras, geslacht, leeftijd, meningsuiting.

2.1. Doelstelling en beleidsthema's van FLOW:

De overkoepelende beleidsdoelstelling van FLOW is het leveren van een bijdrage aan structurele armoedebestrijding door de verbetering van gendergelijkheid en empowerment van vrouwen. Vrouwen en meisjes moeten wereldwijd gelijke rechten en kansen krijgen. Voor subsidiëring van activiteiten die hieraan bijdragen heeft de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken voor de periode 2012-2015 € 70 miljoen ter beschikking gesteld.

Om voor subsidieverlening in aanmerking te kunnen komen dienen de aanvragende organisaties gevestigd te zijn in DAC landen of hun activiteiten in ontwikkelingslanden uit te voeren.

⁷ SoS Hillary Clinton (2010): "...Until women around the world are accorded their rights and afforded opportunities to participate fully in the lives of their societies, global progress and prosperity will have its own glass ceiling. We not only shortchange the world's women, but we shortchange our world, when the potential that women represent goes untapped.".

Om in aanmerking te kunnen komen voor een subsidie dienen de activiteiten betrekking te hebben op de volgende specifieke doelstellingen:

1. Veiligheid, door beëindiging van geweld tegen vrouwen en actieve participatie van vrouwen in processen van vrede, veiligheid en wederopbouw;
2. Economische zelfredzaamheid, via zeggenschap over voedselzekerheid, recht op arbeid en eigendom maar ook toegang tot veilig drinkwater;
3. Participatie van vrouwen in politiek en bestuur.

Vrouwelijk leiderschap wordt gezien als een belangrijk instrument voor het succesvol bereiken van deze drie doelstellingen.

Veiligheid:

De wereld en zelfs de eigen woning is voor velen geen veilige plaats. Eén op de drie vrouwen heeft tijdens haar leven te maken met geweld. Geweld tegen vrouwen in de huiselijke kring is een complex verschijnsel en vindt vaak langdurig en in stilte plaats met verstrekende gevolgen voor haar en haar kinderen. Dit is niet alleen een ernstige schending van mensenrechten en een belemmering voor vrouwen om bij te dragen aan opbouw van de samenleving maar tevens erg kostbaar.

Geweld tegen vrouwen tijdens oorlogen en gewapende conflicten krijgt de laatste jaren steeds meer aandacht. Brandhaarden als Afghanistan, Irak en het Midden-Oosten zijn dagelijks in het nieuws. Hedendaagse conflicten hebben regelmatig een intra-statelijk karakter: ze vinden plaats in een civiele omgeving, meestal tussen niet-statelijke actoren, en de strijdende partijen zijn gericht op het beïnvloeden van de burgerbevolking, vaak door geweld of intimidatie. De laatste jaren is er een groeiende belangstelling ontstaan voor de verschillende rollen die vrouwen en mannen innemen bij het vermijden, beheersen en oplossen van conflicten en bij wederopbouw. Dit groeiende inzicht in de verhoudingen tussen mannen en vrouwen wordt nog onvoldoende meegenomen in de aanpak van conflict en wederopbouw. Het lijkt een cliché om te zeggen dat duurzame vrede en wederopbouw niet mogelijk zijn wanneer vrouwen - de helft van de bevolking - in de aanpak min of meer worden genegeerd. Vrouwen worden echter nog veel te vaak simpelweg als slachtoffer van een gewapend conflict in beeld gebracht, terwijl hun specifieke rollen, behoeften, rechten en hun mogelijkheden en capaciteiten in het vredesproces en bij wederopbouw doorgaans over het hoofd worden gezien⁸.

⁸ De VN Veiligheidsraadresolutie 1325 stelt centraal dat vrouwen conflicten beïnvloeden en erdoor beïnvloed worden en roept iedereen op die betrokken is bij vrede, veiligheid en ontwikkeling, om vrouwen actief te laten deelnemen aan conflictpreventie, vredesonderhandelingen en wederopbouw en om rekening te houden met hun specifieke behoeften. De uitvoering van resolutie 1325 is zowel een doel op zichzelf, als een middel om de verschillende doelen van veiligheid en ontwikkeling te bereiken.

Economische zelfredzaamheid:

De positieve rol die vrouwen in de economie en politiek spelen en kunnen spelen wordt internationaal steeds zichtbaarder en belangrijker gevonden. Instituties als de Wereldbank geven aan dat investeren in (de participatie van) vrouwen en meisjes een toegevoegde waarde heeft ten aanzien van economische ontwikkeling, armoedebestrijding en stabiliteit van de betrokken landen. Wereldwijd spelen vrouwen een cruciale rol waar het gaat om voedselzekerheid op het niveau van gezin en huishouden. In de kleinschalige landbouw en veeteelt verrichten zij het leeuwendeel van het werk. In 2050 moet 70 procent meer voedsel worden geproduceerd en verhandeld. De oorzaken van achterblijvende ontwikkelingen zijn niet alleen landbouwkundig, maar vaak ook politiek of institutioneel. De economische vaardigheden en kwalificaties van vrouwen kunnen een gezonde basis voor economische groei leggen en bijdragen aan gelijkheid tussen vrouwen en mannen. Initiatieven van vrouwen om uit de armoede te komen worden echter ondermeer belemmerd door discriminatie bij het aanvragen van krediet en tekort schietende wetgeving betreffende land- en eigendomsrecht. Andere belemmeringen liggen in de sociaal culturele rolverdeling binnen het gezin en de wijze waarop daar in het maatschappelijk veld mee wordt omgegaan. Zo is het in veel landen vooral een taak van vrouwen en meisjes om drinkwater en brandstof voor het huishouden te halen en hebben vrouwen meer (onbetaalde) zorgtaken dan mannen. Hierdoor hebben zij minder economische kansen, bijvoorbeeld minder goede toegang tot krediet verstrekking. Speciale aandacht voor gender is daarom belangrijk.

Participatie in politiek en bestuur:

Over het algemeen zijn vrouwen ondervertegenwoordigd in leiderschapsposities binnen politieke partijen en besturen (overheid, private sector en maatschappelijk middenveld). Het is noodzakelijk om hun deelname in het politieke domein te vergroten: meer diversiteit in besluitvormende organen leidt tot betere, meer inclusieve besluiten en minder discriminatie. Dit zal de gelijkheid tussen vrouwen en mannen stimuleren, beloofde beleidsdoelen veiligstellen en toewerken naar een democratische, stabiele en duurzame ontwikkeling. Hiertoe kan worden geïnvesteerd in de capaciteiten van vrouwen door bewustwording van politieke rechten en het versterken van kennis en kunde om leiderschapsposities te kunnen bekleden en om de vertegenwoordiging van vrouwen in bestuurlijke organen op zowel lokaal als nationaal niveau te vergroten.

Bovendien is vrouwelijk leiderschap tevens een belangrijk instrument voor het bereiken van economische zelfredzaamheid en garanderen van veiligheid.

2.2 Voor wie en waarvoor zijn de subsidies bestemd

FLOW subsidies zijn bedoeld voor programma's van zelfstandige maatschappelijke organisaties, zowel Nederlandse als internationale, met rechtspersoonlijkheid, zonder winstoogmerk, die op resultaatgerichte wijze werken aan structurele armoedebestrijding in OS-landen, door het bevorderen van gelijke rechten en kansen voor vrouwen en meisjes in ontwikkelingslanden. Beoogd wordt met de subsidies aan dergelijke organisaties en hun programma's een bijdrage te leveren aan de bevordering van gendergelijkheid en empowerment van vrouwen, als bouwsteen voor structurele armoedebestrijding.

Deze organisaties kunnen subsidie aanvragen voor activiteiten die zijn gericht op één of meerdere doelstellingen zoals gespecificeerd in 2.1.

Organisaties kunnen zelfstandig een subsidieaanvraag indienen of deel uitmaken van een alliantie van penvoerder en mede-indieners. De penvoerder dient dan namens de alliantie de aanvraag in voor het programma van de alliantie als geheel. De penvoerder is, indien de aanvraag wordt gehonoreerd, verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma van de alliantie. In een alliantie kunnen alleen maatschappelijke organisaties in bovenstaande zin deelnemen.

Niet in aanmerking voor subsidie komen:

- Activiteiten en instellingen waarvoor reeds rechtstreeks of middellijk ten laste van de begroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken subsidie of bijdrage is of wordt verleend.
- Organisaties waaraan reeds een subsidie in het kader van MFS2 is verleend.⁹

2.3 Betrokken organisaties

FLOW is een financieringsinstrument van het Ministerie van Buitenlandse Zaken om organisaties in ontwikkelingslanden te ondersteunen die activiteiten ondernemen om gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes te vergroten.

Nederlandse organisaties uit het maatschappelijk middenveld zijn nauw betrokken geweest bij het MDG3 fonds en zullen ook in het kader van de opvolger van dit fonds, FLOW, worden geïnformeerd en geconsulteerd. Door middel van een halfjaarlijkse beleidsafstemming met het maatschappelijk middenveld zal worden getracht onderlinge activiteitenportefeuilles te stroomlijnen en te zwaluwstaarten. Het doel hiervan is om

⁹ Besluit van de minister voor Ontwikkelingssamenwerking van 29 juli 2009, nr. DJZ/BR/0501-09, tot vaststelling van beleidsregels alsmede een plafond voor subsidiëring op grond van de Subsidieregeling Ministerie van Buitenlandse Zaken 2006 (Beleidsregels en subsidieplafond Medefinancieringsstelsel II), Stcrt. 2009, nr. 11736.

informatie uit te wisselen en de samenwerking op het gebied van gelijke rechten en kansen voor vrouwen en meisjes te versterken.

Voor donoren die in de periode 2012-2015 een bijdrage aan FLOW willen leveren worden mogelijkheden geschapen. Ierland heeft een bijdrage voor 2012 toegezegd. Met andere donoren worden inhoudelijke afstemmingen besproken.

3. Beoordelingsprocedure

3.1 Beoordelingscriteria

Organisaties die een subsidie aanvragen in het kader van FLOW moeten aan bepaalde criteria voldoen om voor subsidie in aanmerking te kunnen komen. Er zijn drie soorten criteria:

1. Drempelcriteria: criteria waaraan elke aanvraag zonder meer moet voldoen. Indien een aanvraag niet voldoet aan één of meerdere drempelcriteria, wordt de aanvraag afgewezen.
2. Criteria met betrekking tot de kwaliteit van de aanvragende organisatie (organisatietoets, O-toets).
3. Criteria met betrekking tot de kwaliteit van het programmavoorstel (programmatoets, P-toets).

Nadere uitwerking van deze criteria is opgenomen in hoofdstuk 4.

3.2 Beoordeling

De bepalingen van de Algemene Wet Bestuursrecht, het Subsidiebesluit Ministerie van Buitenlandse Zaken en de Subsidieregeling Ministerie van Buitenlandse Zaken 2006 onverkort van toepassing op de beoordeling van aanvragen en de uiteindelijke subsidieverstrekking. De aanvragen zullen worden beoordeeld met inachtneming van deze regelgeving en overeenkomstig de maatstaven die in deze beleidsregels zijn neergelegd. Daarnaast zijn de beleidsregels van toepassing zoals vastgesteld in het Standaardkader Ontwikkelingssamenwerking¹⁰. Indien de beleidsregels voor FLOW afwijken van het

¹⁰ Besluit van de Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken van 1 december 2010, nr. DJZ/BR/0874-10, tot vaststelling van beleidsregels houdende algemene bepalingen voor subsidieverlening ten behoeve van activiteiten in het kader van ontwikkelingssamenwerking (Standaardkader ontwikkelingssamenwerking), Strct. 2010, nr. 19701.

Standaardkader Ontwikkelingssamenwerking hebben de beleidsregels voor FLOW voorrang.

De beoordeling van de aanvragen en de toekenning en verdeling van de beschikbare middelen vindt plaats via een tender: van alle aanvragen die voldoen aan de maatstaven van deze beleidsregels, wordt de kwaliteit beoordeeld volgens dezelfde criteria. De aanvragen die het beste voldoen aan de criteria komen als eerste voor subsidie in aanmerking. De Staatssecretaris besluit tot subsidieverlening overeenkomstig deze rangorde.

Besluitvorming over de subsidieaanvragen door de Staatssecretaris vindt plaats uiterlijk op 15 oktober 2011.

3.3 Toetsing en verdeling beschikbare middelen

De beoordeling van de aanvragen voor FLOW zal getrapt plaatsvinden, resulterend in een besluit over toekenning van de FLOW middelen over de ingediende aanvragen.

De 1e fase bestaat uit een controle op de drempelcriteria en de organisatietoets. Voor de 2e fase worden alleen de voorstellen bekeken die voldoen aan de drempelcriteria en waarvan de organisaties een voldoende score op de O-toets hebben behaald.

3.3.1 Toetsen in fase 1

De drempelcriteria zijn criteria waaraan aanvragen voor FLOW subsidie zonder meer moeten voldoen. Er worden geen punten toegekend; bij het niet voldoen aan één of meerdere criteria volgt een afwijzing en wordt de aanvraag verder buiten behandeling gelaten.

De organisatietoets bevat criteria die een oordeel geven over de kwaliteit en doelmatigheid (intern management, beheer en) van de aanvragende organisatie. Aanvragen van organisaties van wie de kwaliteit en doelmatigheid als onvoldoende wordt beoordeeld, worden afgewezen en niet verder beoordeeld.

3.3.2 Toets in fase 2

In fase 2 wordt de kwaliteit van het programmavoorstel beoordeeld. Indien de kwaliteit van het programma als onvoldoende wordt beoordeeld, komt de aanvraag niet voor subsidie in het kader van FLOW in aanmerking.

3.3.3 Verdeling beschikbare middelen

De verdeling van de beschikbare middelen vindt plaats aan het einde van fase 2, dus op basis van de uitkomsten van de kwalitatieve beoordeling, aan de hand van

bovenvermelde programmatoets, van de aanvragen welke de drempelcriteria en de organisatietoets zijn doorgekomen.

Om voor een subsidie in het kader van FLOW in aanmerking te kunnen komen zal een toetsing aan de criteria van dit beleidskader met een voldoende resultaat moeten zijn afgesloten.

Als de beschikbare middelen niet toereikend zijn om alle aanvragen die als voldoende zijn beoordeeld volledig te honoreren, zal de verdeling van de middelen over deze aanvragen vervolgens plaatsvinden aan de hand van een rangschikking van de aanvragen naar aanleiding van de uitkomsten van de P-toets. Bij de uiteindelijke verdeling van de middelen zal de mate waarin een aanvraag wordt gehonoreerd gerelateerd zijn aan de mate waarin aan de criteria wordt voldaan.

3.4 Aanvraagprocedure

Aanvragen voor een subsidie dienen, met gebruikmaking van het daartoe door de Staatssecretaris vastgestelde en ter beschikking gestelde aanvraagstramien¹¹ uiterlijk op vrijdag 29 juli 2011, 16.30 uur te zijn ontvangen op het Ministerie van Buitenlandse Zaken, DHM/EM, Bezuidenhoutseweg 67 te Den Haag. Aanvragen dienen compleet en zonder voorbehoud te worden ingediend, rechtsgeldig ondertekend, in tweevoud op papier en op CD-rom. Het is niet mogelijk om een voorlopige aanvraag in te dienen. De aanvraag dient te worden opgesteld in de Nederlandse of Engelse taal.

Mochten er vragen ontstaan naar aanleiding van dit document of andere zaken dan kunt u deze op twee momenten indienen waarna de vragen geanonimiseerd en beantwoord worden. Volledige vragen en antwoorden worden dan verzonden en gepubliceerd. De eerste deadline voor het indienen van vragen is op 15 juni 2011 om 16.30. De tweede deadline voor het indienen van vragen is op 4 juli om 12.00. In beide gevallen volgt een publicatie van de antwoorden een week later. Vragen kunnen ingediend worden per e-mail op het adres: dmh-tender@minbuza.nl

3.5 Uitvoering en planning van de besluitvorming

De beoordeling van de aanvragen vindt ambtelijk plaats door een beoordelingscommissie bestaande uit minimaal twee medewerkers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en eventueel een externe consultant. De beoordeling geschiedt aan de hand van de voor

¹¹ Het aanvraagformulier is geplaatst op <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/subsidies-voor-ontwikkelingssamenwerking-en-europa/subsidies-maatschappelijke-organisaties>.

subsidieverlening door de Staatssecretaris geldende wet- en regelgeving, het Standaardkader OS en dit Subsidiebeleidskader. Uiterlijk 15 november 2011 neemt de Staatssecretaris een besluit over de aanvragen.

4. Beoordeling van de aanvragen

4.1 De drempelcriteria

Voor de drempelcriteria geldt dat indien een aanvraag niet aan één of meerdere criteria voldoet, deze wordt afgewezen en niet verder in behandeling wordt genomen. Deze criteria worden hieronder vermeld en indien nodig toegelicht.

Criterion D.1 *De aanvrager is een organisatie zonder winstoogmerk en bezit rechtspersoonlijkheid.* Dit blijkt uit bijgevoegde statuten van de organisatie.

Criterion D.2 *De aanvrager werkt grensoverschrijdend en zet zich in voor structurele armoedevermindering in DAC-landen, door samenwerking met maatschappelijke organisaties zonder winstoogmerk in het algemeen en met als doel gelijke rechten en kansen voor vrouwen en meisjes in ontwikkelingslanden te bevorderen.*¹² De doelstellingen van de organisatie zoals vermeld in de statuten, dienen dit van de organisatie duidelijk te maken.

Criterion D.3 *De aanvrager maakt aannemelijk dat vanaf 1 januari 2012 ten minste 25% van de jaarlijkse inkomsten afkomstig is uit bronnen anders dan BZ-bijdragen. FLOW subsidies zullen nooit meer bedragen dan 75% van de jaarlijkse inkomsten van de organisatie.* De aanvrager onderbouwt de aannemelijkheid hiervan aan de hand van de inkomsten over de periode 2008-2010.

Indien de aanvrager penvoerder is voor een alliantie geldt dit criterium voor de gehele alliantie. Dat wil zeggen dat indien één van de deelnemende organisaties minder dan 25% van de jaarlijkse inkomsten uit andere dan BZ bijdragen verwerft, dit kan worden gecompenseerd door een andere partij uit de alliantie. Gelden die direct of indirect worden verkregen ten laste van de begroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (bijvoorbeeld een subsidie of bijdrage van een Nederlandse ambassade) tellen niet mee bij het bepalen van de omvang van de eigen inkomsten.

¹² Voor de DAC-landen lijst, zie annex IV; <http://www.oecd.org/dataoecd/32/40/43540882.pdf>

Criterion D.4 Het bruto salaris van management en bestuur van de aanvragende organisatie staat niet later dan met ingang van het tijdvak waarvoor subsidie wordt verleend in redelijke verhouding tot de het niveau van de functie, de geografische ligging en de omvang en complexiteit van de organisatie. De aanvrager specificeert de hoogte van de salarissen (inclusief toeslagen) van het management en bestuur.

Criterion D.5 De aanvrager is in staat tot een adequaat financieel beheer. De aanvrager kan door ervaringsdeskundigheid met betrekking tot de activiteiten als waarvoor subsidie wordt gevraagd een doelgerichte en doelmatige uitvoering van de activiteiten waarborgen.

Criterion D.6 De subsidieaanvraag bedraagt minimaal €1 miljoen en maximaal €6 miljoen en heeft een looptijd van 4 jaar. Bij een kortere looptijd is het minimale bedrag van de subsidieaanvraag naar rato lager. De minimale looptijd van de activiteit bedraagt 24 maanden. Dit blijkt uit het voorstel en bijbehorende begroting en meerjarenraming.

Criterion D.7 Het programma betreft geen initiatieven die proselitisme (mede) beogen. Dit blijkt uit het voorstel en bijbehorende begroting en meerjarenraming.

Criterion D.8 Het programma heeft substantiële activiteiten in minimaal twee DAC-landen. Dit blijkt uit het voorstel en bijbehorende begroting en meerjarenraming.

Criterion D.9 Het programma betreft geen commerciële dienstverlening, investeringen of commerciële activiteiten. Dit blijkt uit het voorstel en bijbehorende begroting en meerjarenraming.

Criterion D.10 Het programma betreft activiteiten die toe te rekenen zijn aan de ODA-middelen volgens de OESO/DAC-criteria¹³. Dit blijkt uit het voorstel en bijbehorende begroting en meerjarenraming.

Criterion D.11 De aanvrager is gevestigd in een land van de DAC land of voert de activiteiten waarvoor subsidie wordt gevraagd uit in een DAC land¹⁴.

Criterion D.12 Het programma richt zich op ten minste één van de volgende drie categorieën van activiteiten:

1. Activiteiten gericht op veiligheid, door bestrijding van geweld tegen vrouwen en actieve participatie van vrouwen in processen van vrede, veiligheid en wederopbouw;

¹³ Voor omschrijving ODA criteria zie annex II; <http://www.oecd.org/dataoecd/21/21/34086975.pdf>

¹⁴ Voor de DAC-landen lijst, zie annex IV; <http://www.oecd.org/dataoecd/32/40/43540882.pdf>

2. Activiteiten gericht op economische zelfredzaamheid, via waarbij het gaat om zeggenschap over voedselzekerheid, recht op arbeid maar ook toegang tot safe drinkwater;
3. Activiteiten gericht op participatie van vrouwen in politiek en bestuur

Dit blijkt uit het voorstel en bijbehorende begroting en meerjarenraming.

Criterion D.13 *Het programma betreft geen activiteiten op het gebied van:*

- secundair onderwijs voor meisjes en verbeteren van de gezondheidssituatie van vrouwen;
- seksuele en reproductieve gezondheid en rechten;
- het construeren of verbeteren van hardware en infrastructurele werken.

Dit blijkt uit het voorstel en bijbehorende begroting en meerjarenraming.

In afwijking van het Standaardkader Ontwikkelingssamenwerking is geen criterium van toepassing met betrekking tot het percentage van de bestedingen binnen het programma waarvoor financiering wordt gevraagd dat dient plaats te vinden in partnerlanden.

4.2 De organisatietoets

De organisatietoets is onderdeel van de beoordeling van de aanvrager in de eerste fase. Doel van deze toets is dat de Staatssecretaris zich een oordeel kan vormen over de kwaliteit en doelmatigheid van de aanvragende organisaties.

Beoordeling in het kader van de organisatietoets vindt plaats op grond van de mate waarin de organisatie voldoet aan de volgende criteria:

- *Track record van de afgelopen drie jaar:* De aanvrager is op grond van de door zijn inspanningen in de afgelopen drie jaren behaalde resultaten in staat om geplande 'outcomes'¹⁵ en 'outputs'¹⁶ te realiseren, om de bijdragen van derden die noodzakelijk waren voor de uitvoering van de programma's daadwerkelijk te verkrijgen, en om de duurzaamheid van de programma's te verankeren bij de uiteindelijke doelgroep.
- *Planning, monitoring en evaluatie:* De gehanteerde PM&E systematiek is toereikend voor het bewaken van de voortgang t.a.v. outcomes, outputs en duurzaamheid op programma- en organisatieniveau. De organisatie laat periodiek onafhankelijke evaluaties uitvoeren over (delen van) programma's en het functioneren van de eigen organisatie. De organisatie heeft een goed verankerd systeem voor kwaliteitsbeheer t.a.v. de hoofdprocessen.

¹⁵ Zoals gedefinieerd door DAC/OECD, zie annex III; <http://www.oecd.org/dataoecd/29/21/2754804.pdf>

¹⁶ Zoals gedefinieerd door DAC/OECD, zie annex III; <http://www.oecd.org/dataoecd/29/21/2754804.pdf>

- *Financieel en administratief management:* De organisatie heeft een adequaat beleid t.a.v. het financieel toezicht op organisaties met wie zij een financieringsrelatie heeft, zij maakt gebruik van een adequate toets om de kwaliteit van (partner)organisaties waarmee zij een financiële relatie heeft te toetsen, zij heeft een financieel monitoringssysteem dat haar in staat stelt om (dreigende) verliezen of overschotten vroegtijdig te signaleren en hier met adequate maatregelen op te anticiperen, en een brede donorbasis.

Indien de kwaliteit van de organisatie onvoldoende is, wordt de aanvraag afgewezen en niet verder beoordeeld.

4.3 De programmatoets

Bij het programmavoorstel wordt de kwaliteit van het programma beoordeeld. Dit gebeurt aan de hand van de volgende criteria:

- *Beleidsrelevantie:* de mate waarin het programma beleidsmatig relevant is. Dit wordt beoordeeld aan de hand van de volgende factoren:
 1. *Ontwikkelingsrelevantie:* de mate waarin de activiteiten bijdragen aan structurele armoedebestrijding in DAC-landen.
 2. *Relevantie voor het doel van deze tender:* de mate waarin de activiteiten bijdragen aan het vergroten van gelijke rechten en kansen voor vrouwen en meisjes in ontwikkelingslanden met name op de gebieden van veiligheid (bestrijding van geweld tegen vrouwen en actieve participatie van vrouwen in processen van vrede, veiligheid en wederopbouw), economische zelfredzaamheid (waarbij het gaat om zeggenschap over voedselzekerheid, recht op arbeid maar ook toegang tot veilig drinkwater) en participatie van vrouwen in politiek en bestuur. Inzet van vrouwelijk leiderschap geldt als een belangrijk instrument voor het succesvol bereiken van deze doelstellingen.
 3. *De mate waarin de activiteiten aansluiten bij de speerpunten zoals neergelegd in de focusbrief OS.*
 4. *De landen waarin de activiteiten worden uitgevoerd.*
 5. *Complementariteit:* de mate waarin de activiteiten zijn afgestemd op het ontwikkelingsbeleid van Nederland en andere donoren in de landen waarin de activiteiten worden uitgevoerd.
- *Innovatief karakter:* de mate waarin het voorstel vernieuwend is, in thematische zin, door verbeteringen in de gehanteerde interventiestrategie (verhoging van de effectiviteit van de programma's) en door efficiencywinst in de uitvoering van de programma's.
- *Contextanalyses:* de mate waarin het voorstel, in het bijzonder de probleemstelling en doelstelling, is afgestemd op de uitkomsten van een analyse van de context.

- *Positie van de partners in het programma:* de mate waarin het programma bijdraagt aan de institutionele capaciteitsopbouw van de partners in de landen van uitvoering en de mate waarin deze dan wel de doelgroep effectieve invloed hebben op de sturing van het programma.
- *Uitwerking van Outcomes, Outputs, Activiteiten en Middelen:* de mate waarin het programma is uitgewerkt in outcomes, outputs, voorgenomen activiteiten en middelen en zijn voorzien van een helder verband tussen de te bereiken outputs en de daarvoor benodigde middelen.
- *Uitwerking van beoogde outcomes, outputs en middelen in SMART-systematiek:* de mate waarin de outcomes en outputs en middelen Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden zijn uitgewerkt.
- *Risico's, monitoring en bijsturing:* de mate waarin sprake is van adequaat risicomangement, bestaande uit een adequate risicoanalyse en een adequaat systeem voor monitoring en bijsturing, en de mate waarin de middelen zijn gewaarborgd die complementair aan de gevraagde subsidie nodig zijn voor de uitvoering van het programma.
- *Duurzaamheid:* de mate waarin het programma een blijvend effect voor de uiteindelijke doelgroep heeft en bijdraagt aan de institutionele duurzaamheid van de partners en de eigen organisatie van de aanvrager.

Annex I: Landenlijsten Focusbrief

Profiel I landen:

1. Benin
2. Ethiopie
3. Mali
4. Mozambique
5. Oeganda
6. Rwanda

Profiel II landen:

7. Afghanistan
8. Burundi
9. Jemen
10. Palestijnse Gebieden
11. Sudan

Profiel III landen:

12. Bangladesh
13. Ghana
14. Indonesië
15. Kenia

Annex II: Omschrijving ODA criteria

IS IT ODA?

Factsheet - November 2008

IS IT ODA?

DAC Members occasionally request the Secretariat's view as to whether a particular expenditure should be reported as official development assistance (ODA). This paper outlines the reasoning the Secretariat uses to answer such enquiries, and discusses some specific cases. It should not be taken as a definitive guide to ODA eligibility, since only the DAC may determine such eligibility. Further details are provided in the Statistical Reporting Directives (available at www.oecd.org/dac/stats/dac/directives).

Official development assistance is defined as those flows to countries and territories on the DAC List of ODA Recipients (available at www.oecd.org/dac/stats/dac/list) and to multilateral development institutions which are:

- i. provided by official agencies, including state and local governments, or by their executive agencies; and
- ii. each transaction of which:
 - a) is administered with the promotion of the economic development and welfare of developing countries as its main objective; and
 - b) is concessional in character and conveys a grant element of at least 25 per cent (calculated at a rate of discount of 10 per cent)¹⁷

ECONOMIC DEVELOPMENT AND WELFARE AS THE MAIN OBJECTIVE

This is often the decisive criterion for determining ODA eligibility. In the final analysis it is a matter of intention. But in order to reduce the scope for subjective interpretations and promote comparable reporting, Members have agreed to limits on ODA reporting, e.g.:

Exclusion of military aid - The supply of military equipment and services, and the forgiveness of debts incurred for military purposes, are not reportable as ODA. On the other hand, additional costs incurred for the use of the donor's military forces to deliver humanitarian aid or perform development services are ODA-eligible.

Peacekeeping - The enforcement aspects of peacekeeping are not reportable as ODA. However, ODA does include the net bilateral costs to donors of carrying out the following activities within UN-administered or UN-approved peace operations: human rights, election monitoring, rehabilitation of demobilised soldiers and of national infrastructure, monitoring and training of administrators, including customs and police officers, advice on economic stabilisation, repatriation and demobilisation of soldiers, weapons disposal and mine removal. (Net bilateral costs means the extra costs of assigning personnel to these activities, net of the costs of stationing them at home, and of any compensation received from the UN.) Similar activities conducted for developmental reasons outside UN peace operations are also reportable as ODA, but not recorded against the peacekeeping code. Activities carried out for non-developmental reasons, e.g. mine clearance to allow military training, are not reportable as ODA.

Civil police work - Expenditure on police training is reportable as ODA, unless the training relates to paramilitary functions such as counter-insurgency work or intelligence gathering on terrorism. The supply of the donor's police services to control civil disobedience is not reportable.

¹⁷ This calculation helps determine whether a loan is concessional. If the loan satisfies the ODA criteria, then the whole amount is reported as ODA. The grant element itself is not reportable as a flow. Reporting is on a cash (nominal) basis, except for Paris Club debt service reduction (see under "Flows" below).

Social and cultural programmes - As with police work, a distinction is drawn between building developing countries' capacity (ODA-eligible) and one-off interventions (not ODA-eligible). Thus, the promotion of museums, libraries, art and music schools, and sports training facilities and venues counts as ODA, whereas sponsoring concert tours or athletes' travel costs does not. Cultural programmes in developing countries whose main purpose is to promote the culture or values of the donor are not reportable as ODA.

Assistance to refugees - Assistance to refugees in developing countries is reportable as ODA. Temporary assistance to refugees from developing countries arriving in donor countries is reportable as ODA during the first 12 months of stay, and all costs associated with eventual repatriation to the developing country of origin are also reportable.

Nuclear energy - The peaceful use of nuclear energy, including construction of nuclear power plants, nuclear safety and the medical use of radioisotopes, is ODA-eligible. Military applications of nuclear energy and nuclear non-proliferation activities are not.

Research - Only research directly and primarily relevant to the problems of developing countries may be counted as ODA. This includes research into tropical diseases and developing crops designed for developing country conditions. The costs may still be counted as ODA if the research is carried out in a developed country.

Anti-Terrorism - Activities combatting terrorism are not reportable as ODA, as they generally target perceived threats to donor, as much as to recipient countries, rather than focusing on the economic and social development of the recipient.

ODA ELIGIBILITY OF AID TO MULTILATERALS AND NGOS

Annex 2 of the Statistical Reporting Directives lists those international agencies contributions to which are reportable as ODA. ODA coefficients are provided for United Nations agencies which conduct part of their activities in favour of development. These coefficients are revised every few years in consultation with the agencies concerned.

United Nations agencies have established many specific-purpose funds. These are too numerous, and arise and disappear too quickly, to be listed in the Directives. The same applies to national non-governmental organisations. In both cases, Members must use their judgement as to whether contributions have an ODA character². When in doubt, they may consult the Secretariat, at dac.contact@oecd.org providing details of the fund in question.

The Directives also list the main international non-governmental organisations (INGOs) contributions to which are reportable as ODA. These are increasingly numerous. Where Members have contributed to INGOs not on this list, they should assess their ODA character in the light of the INGOs' aims, programmes and membership. If they believe the contribution should be counted as ODA, they should inform the Secretariat so that Members can consider the INGO in the annual review of Annex 2.

2. The coefficient established for an agency partly active in development does not normally apply to specific-purpose funds it sets up, the ODA character of which should be assessed individually. For example, 70 per cent of contributions to WHO's core budget are reportable as ODA. But contributions to WHO's bilharzia programme are 100 per cent ODA-reportable, while contributions to its International Agency for Research on Cancer are not ODA-reportable.

OFFICIAL AGENCIES

Official flows comprise transactions undertaken by the official sector (i.e. Government) at their own risk and responsibility, regardless of the source of funds (taxation of or borrowing from the private sector). Official agencies include federal, state and local departments and agencies. The market-based transactions of central monetary authorities, however, do not enter into the statistics.

Sometimes one official agency subsidises another. Since the subsidy is internal to the official sector of the donor country, it is not reported as a flow. Rather, the transaction recorded is that between the subsidised agency and the developing country. If this transaction meets the other ODA criteria described in this paper, it is recorded as ODA.

Official subsidies to private firms may be recorded as other official flows (OOF). They are not considered to meet the tests of ODA, since by definition they support activities with a primarily commercial objective.

Official subsidies to private not-for-profit organisations ("non-governmental organisations") that are active in development are reportable as ODA.

FLOWS

Flows are transfers of resources, either in cash or in the form of commodities or services. Since DAC statistics concentrate on transactions likely to have a development impact, loans for one year or less are not counted. Repayments of the principal of ODA loans count as negative flows, and are deducted to arrive at net ODA, so that by the time a loan is repaid, the net flow over the period of the loan is zero. Interest is recorded, but is not counted in the net flow statistics. Where official equity investments in a developing country are reported as ODA because of their development intention, proceeds from their later sale are recorded as negative flows, regardless of whether the purchaser is in a developed or a developing country.

Disbursements are measured on a cash basis, not an accruals basis, except that:

- wherever contributions to multilateral development banks and funds are made in the form of promissory notes, the full amount of the note is recorded at the time of deposit; and
- the net present value of debt relief provided by implementing a Paris Club debt reorganisation through debt service reduction is reportable as an ODA grant in the year of the reorganisation.

Some transactions not recorded as transfers in balance of payments statistics are nevertheless eligible to be recorded as ODA, since they represent an effort by the official sector in favour of development. These include the costs of developmentally relevant secondary and tertiary education and vocational training (including stipends and travel) provided to developing country nationals in the donor country, the administrative costs of ODA programmes, subsidies to non-governmental organisations, in donor refugee costs and programmes to raise development awareness in donor countries.

Capital investment in the donor country is not regarded as a flow and is therefore not eligible to be reported as ODA. This applies even to the construction and equipment of training and research facilities related to development issues. The running costs of such facilities may, however, be counted as ODA.

CONCESSIONAL IN CHARACTER

From the earliest discussions of the concept of ODA, Members agreed that it should represent an effort in favour of developing countries by the official sector. Loans at market terms were excluded. When in the early 1970s interest rates began rising sharply, it was further specified that loans could only be reported as ODA if they had a grant element of at least 25 per cent, calculated against a notional reference rate of 10 per cent per annum.

These elements remain today. In recent years, long-term interest rates in most OECD Member countries have fallen well below 10 per cent, so the 25 per cent grant element level has become easier to attain. But to qualify as ODA, loans must still be concessional in character, i.e. below market interest rates.

Where concessional and non-concessional financing are combined in so-called "associated financing packages", the official and concessional elements may be reported as ODA, provided they have a grant element of at least 25 per cent. Such contributions must also meet the special concessionality tests for associated financing, which are based on market interest rates and set out in the Arrangement on Guidelines for Officially Supported Export Credits (OECD, 2008 Revision).

Annex III: Definitie "Outcomes" en "Outputs" door DAC/OECD

Outcome

The likely or achieved short-term and medium-term effects of an intervention's outputs.

Related terms: result, outputs, impacts, effect.

Réalisation (Effet direct)

Ce que l'action doit accomplir ou a accompli à court ou à moyen terme. Termes connexes : résultat, extrant, produit, impacts, effet.

Efecto directo

Representa el conjunto de resultados a corto y mediano plazo probables o logrados por los productos de una intervención. Términos conexos: resultados, producto, impacto, efecto.

Outputs

The products, capital goods and services which result from a development intervention; may also include changes resulting from the intervention which are relevant to the achievement of outcomes.

Extrant (Produit)

Biens, équipements ou services qui résultent de l'action de développement. Le terme peut s'appliquer à des changements induits par l'action qui peuvent conduire à des effets directs.

Producto

Comprende los productos, los bienes de capital y los servicios que resultan de una intervención para el desarrollo ; puede incluir también los cambios resultantes de la intervención que son pertinentes para el logro de los efectos directos.

Annex IV: DAC-landen lijst

DAC List of ODA Recipients

Effective for reporting on 2009 and 2010 flows

Least Developed Countries	Other Low Income Countries (per capita GNI < \$935 in 2007)	Lower Middle Income Countries and Territories(per capita GNI \$936-\$3 705 in 2007)	Upper Middle Income Countries and Territories(per capita GNI \$3 706-\$11 455 in 2007)
Afghanistan	Côte d'Ivoire	Albania	*Anguilla
Angola	Ghana	Algeria	Antigua and Barbuda ¹
Bangladesh	Kenya	Armenia	Argentina
Benin	Korea, Dem. Rep.	Azerbaijan	Barbados ²
Bhutan	Kyrgyz Rep.	Bolivia	Belarus
Burkina Faso	Nigeria	Bosnia and Herzegovina	Belize
Burundi	Pakistan	Cameroon	Botswana
Cambodia	Papua New Guinea	Cape Verde	Brazil
Central African Rep.	Tajikistan	China	Chile
Chad	Uzbekistan	Colombia	Cook Islands
Comoros	Viet Nam	Congo, Rep.	Costa Rica
Congo, Dem. Rep.	Zimbabwe	Dominican Republic	Croatia
Djibouti		Ecuador	Cuba
Equatorial Guinea		Egypt	Dominica
Eritrea		El Salvador	Fiji
Ethiopia		Former Yugoslav Republic of Macedonia	Gabon
Gambia		Georgia	Grenada
Guinea		Guatemala	Jamaica
Guinea-Bissau		Guyana	Kazakhstan
Haiti		Honduras	Lebanon
Kiribati		India	Libya
Laos		Indonesia	Malaysia
Lesotho		Iran	Mauritius
Liberia		Iraq	*Mayotte
Madagascar		Jordan	Mexico
Malawi		Kosovo ³	Montenegro
Maldives		Marshall Islands	*Montserrat
Mali		Micronesia, Federated States	Nauru
Mauritania		Moldova	Oman ¹
Mozambique		Mongolia	Palau
Myanmar		Morocco	Panama

Nepal		Namibia	Serbia
Niger		Nicaragua	Seychelles
Rwanda		Niue	South Africa
Samoa		Palestinian Administered Areas	*St. Helena
São Tomé and Príncipe		Paraguay	St. Kitts-Nevis
Senegal		Peru	St. Lucia
Sierra Leone		Philippines	St. Vincent and Grenadines
Solomon Islands		Sri Lanka	Suriname
Somalia		Swaziland	Trinidad and Tobago ²
Sudan		Syria	Turkey
Tanzania		Thailand	Uruguay
Timor-Leste		*Tokelau	Venezuela
Togo		Tonga	
Tuvalu		Tunisia	
Uganda		Turkmenistan	
Vanuatu		Ukraine	
Yemen		*Wallis and Futuna	
Zambia			

*Territory

(1) Antigua & Barbuda and Oman exceeded the high income country threshold in 2007. In accordance with the DAC rules for revision of this List, both will graduate from the List in 2011 if they remain high income countries until 2010.

(2) Barbados and Trinidad & Tobago exceeded the high income country threshold in 2006 and 2007. In accordance with the DAC rules for revision of this List, both will graduate from the List in 2011 if they remain high income countries until 2010.

(3) This does not imply any legal position of the OECD regarding Kosovo's status.

As of April 2009, the Heavily Indebted Poor Countries (HIPC) are : Afghanistan, Benin, Bolivia, Burkina Faso, Burundi, Cameroon, Central African Republic, Chad, Comoros, Congo (Dem. Rep.), Congo (Rep.), Côte d'Ivoire, Eritrea, Ethiopia, Gambia, Ghana, Guinea, Guinea-Bissau, Guyana, Haiti, Honduras, Kyrgyz Republic, Liberia, Madagascar, Malawi, Mali, Mauritania, Mozambique, Nicaragua, Niger, Rwanda, São Tomé and Príncipe, Senegal, Sierra Leone, Somalia, Sudan, Tanzania, Togo, Uganda and Zambia.